

s.nr 17/10453

16.januar 2018

Registreringsrapport

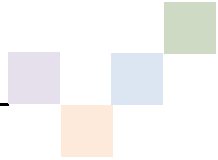
Uten funn av automatisk fredete/nyere tids kulturminner.

Nordby skole

Rælingen kommune

Reidun Marie Aasheim

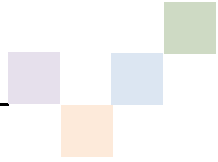
Arkeologisk feltenhet, Akershus fylkeskommune

SAKSNR OG NAVN		17/10453 NORDBY SKOLE			
KOMMUNE		RÆLINGEN			
TILTAKSHAVER		RÆLINGEN KOMMUNE			
GÅRDSNR. OG NAVN		BRUKSNR. OG NAVN			
82		2, 11, 136			
ØKONOMISK SAMMENDRAG	UNDERSØKELSEN ER UTFØRT AV		DATO/ PERIODE	TYPE ARBEID	TIMER
	REIDUN MARIE AASHEIM		26.9.2017	FELTARBEID	7,5
	REIDUN MARIE AASHEIM		21.- 22. 9.2017, 16.1.2018	FOR- OG ETTERARBEIDE	11,5
	SUM				19
	FUNN			ASKELOADDEN IDNR.	
	X	INGEN FUNN			
		FUNN AV AUTOMATISK FREDETE KULTURMINNER			
		FUNN AV IKKE AUTOMATISK FREDETE KULTURMINNER			
		UTVIDET REGISTRERING – UTGRAVD			
	NATURVITENSKAPELIGE PRØVER				ANTALL

Innholdsfortegnelse

INNLEDNING	4
Områdebeskrivelse	4
Steds- og gårdsnavn	7
Gårdsnavnsbeskrivelse	7
Tidligere funn på den berørte gården.....	7
METODE	9
Maskinell sjakting	9
UNDERSØKELSEN	9
KONKLUSJON	9

Innledning

Bakgrunn for registrering av automatisk fredete kulturminner er regulering av gbnr. 82/2, 11, 136 m. fl. Nordby skole i Rælingen kommune. Registreringen oppfyller undersøkelsesplikten i henhold til kulturminneloven § 9. Utgiftene til registreringen dekkes av tiltakshaver jf. kml § 10. Registreringen ble gjennomført av Reidun M. Aasheim den 26.9.2017.

Områdebeskrivelse

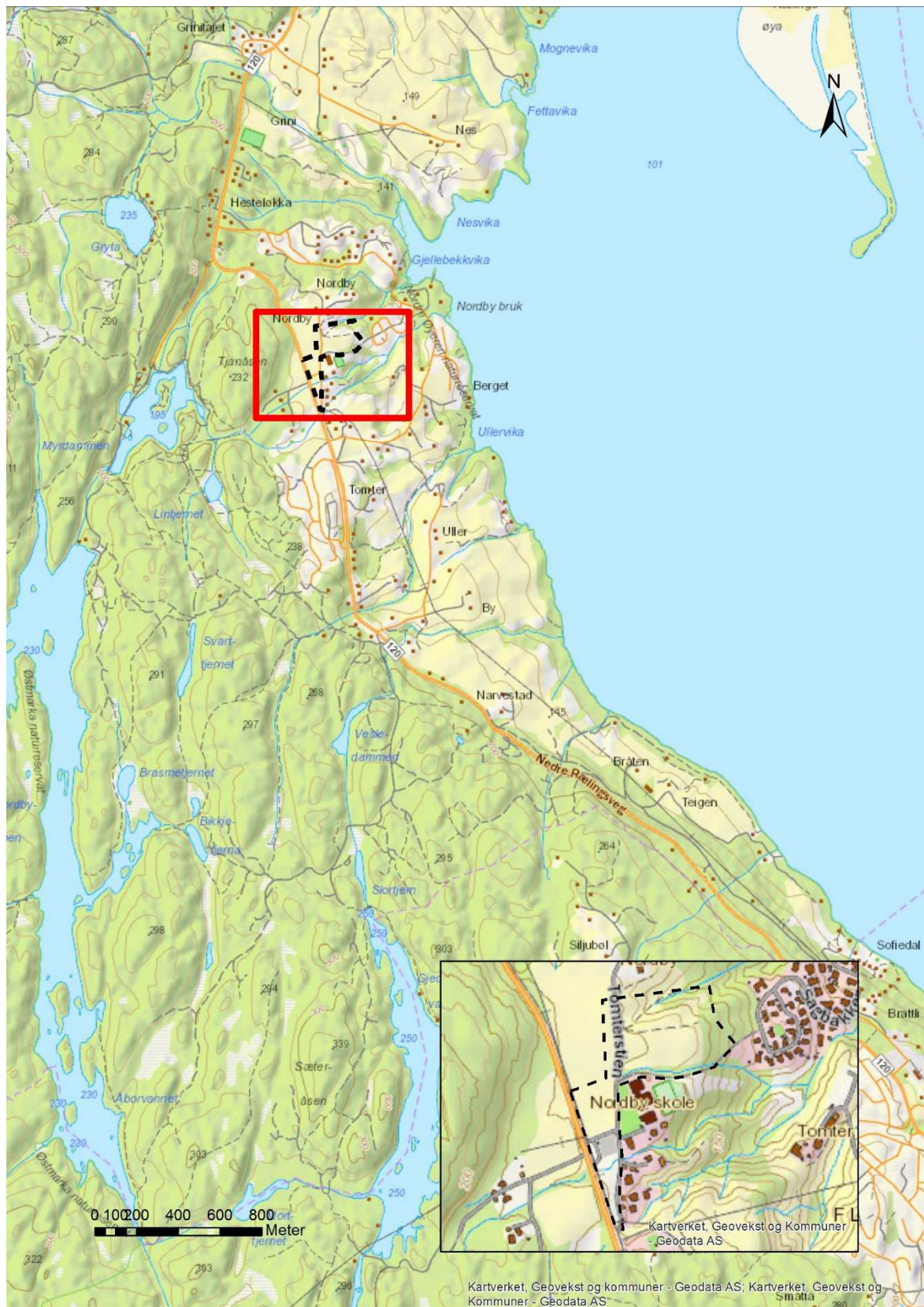
Berørt gård:

Gnr./navn	Bnr./navn
82 Nordby	2 Nordby, 11, Nordby skole, 136

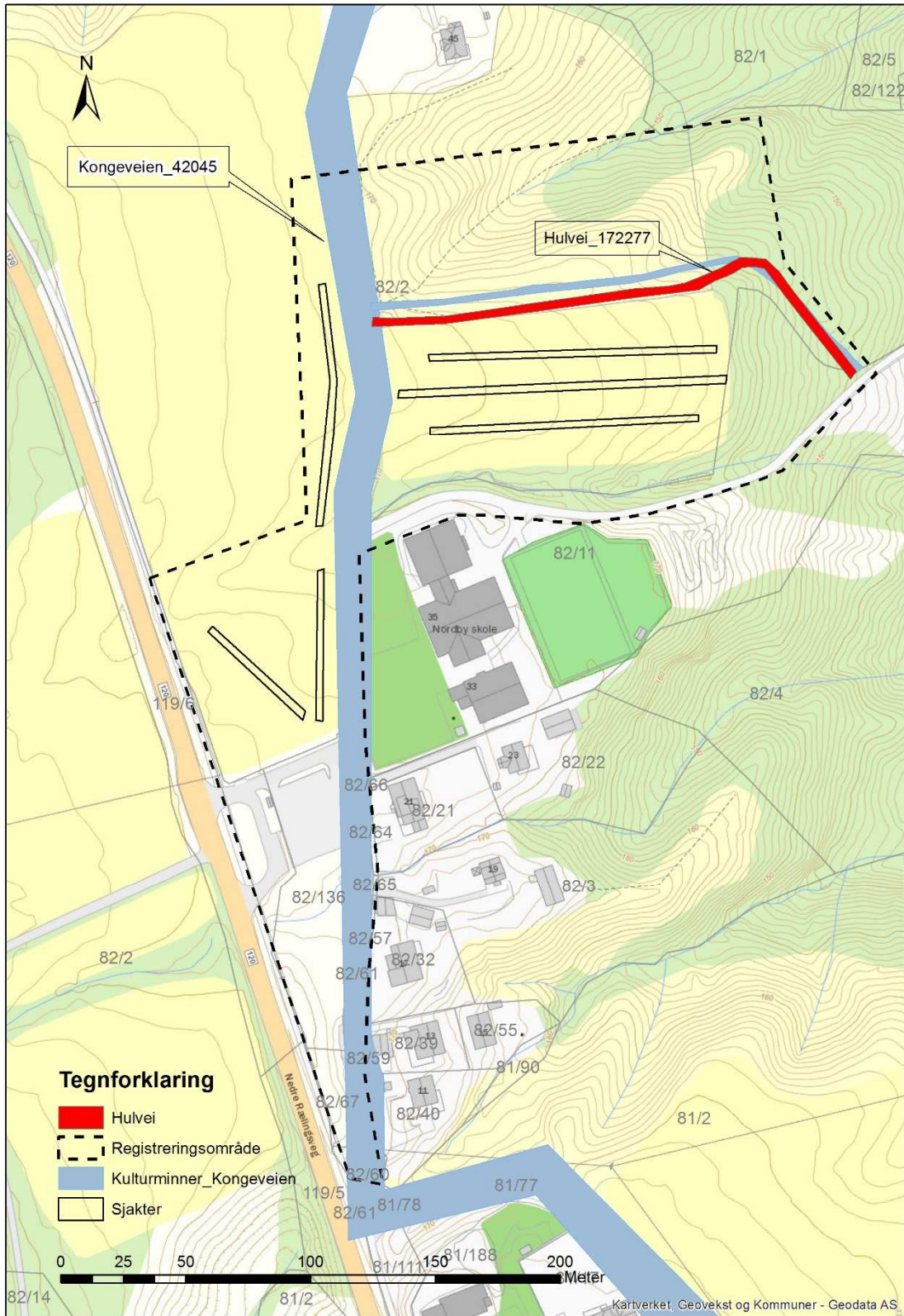
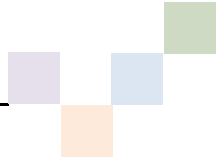
Det undersøkte planområdet ligger på begge sider av Kongeveien med idnr. 42045. Området består av dyrket mark, utmark og bebyggelse. Det er vid utsikt mot Øyeren i øst.

Foto 1: Oversikt over Kongeveien der den går gjennom planområdet, tatt mot nord.

Kart 1: Lokalisering av planområdet.

Kart 2: Oversiktskart over undersøkt område markert med svart stiplet linje og sjakter med svart heltrukket linje. Kulturminner er markert med blått og rødt. Rødt markerer ny kartfesting og korrigering av hulvei idnr. 172277.

Steds- og gårdsnavn

Gårdsnavnene i et område kan i mange tilfeller fortelle oss mye om bosetningshistorien. Enkelte navn kan knyttes opp til bestemte tidsrom. Andre ganger kan de fortelle om karakteristiske naturtrekk som i dag er tapt, eller gi informasjon om aktivitet som har vært knyttet til området eller gården.

Grunnlaget for den tradisjonelle gårdsnavnskronologien er opplysninger innsamlet og systematisert av Oluf Rygh (1898a-b). Ryghs opplysninger om stedsnavnene og de eldste skriftlige navnebeleggene gir sammen med kjente kulturminner, oldsaksfunn og topografi et utgangspunkt for videre diskusjon av bebyggelsens alder.

Gårdsnavnsbeskrivelse

Nordby er et vanlig navn hvor den siste endelsen –by betyr bosted, eng eller innmark. Dette er et navn som kan være fra jernalder eller middelalder. Første leddet kan tyde på at gården har vært opprinnelig større og delt opp, og dermed fått lokaliseringsnavnet nord, man kan oversette navnet med Nordgården. Gården er første gang nevnt i skriftlige kilder ca. 1400 i RB (Biskop Eysteins Jordebok, også kalt Røde bok).

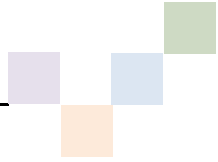
Utdrag fra Rygh:

82. Nordby. Udt. *nó lby*. — i Nordby RB. 404. i Nordhby
[DN. V 473, 1437](#) Nordby 1520. Nordtbye 1578. Nordbye 1594.
1/2. 1617. Norbye 1666. Norðbýr, Nordgaarden.

Tidligere funn på den berørte gården

Det kun kjent kulturminner i form av veifar innenfor planområdet og i nærområdet. Dette gjelder hulvei idnr. 172277 som er et ikke fredet kulturminne og Kongeveien idnr.420445.

Deler av Kongeveien kan være fra middelalderen, men for store deler av veien er det kun traseen som er bevart mens selve veien er preget av moderne utbedringer. Kongeveien har uavklart vernestatus i «Askeladden» som er Riksantikvarens database over kulturminner, men ifølge bestemmelsene i kommuneplanens arealdel 2014-2025 skal Kongeveien bevares sammenhengende gjennom kommunen. Innenfor planområdet sammenfaller traseen for

Kongeveien med den asfalterte veien kalt Tomterstien.

Foto 2: Hulvei idnr. 172277, tatt mot øst.

Foto 3: Hulvei idnr. 172277 rett før den svinger kraftig ned en bratt skråning, tatt mot øst.

Metode

Maskinell sjakting

I dyrket mark er det vanlig å bruke gravemaskin for å søke etter strukturer skjult under matjorden. Man bruker skuffen som en høvel og skreller av matjorden for å avdekke forhistoriske lag og strukturer. Slike strukturer kan være bosetningsspor i form av kulturlag, tufter, stolpehull, vegggrøfter, kokegroper og ildsteder. Det kan være spor etter erverv i form av dyrkingslag, rydningsrøyser, geiler, steinstrenger, stakketufter, veifar, eller det kan være spor etter gravskikk i form av overpløyde gravhauger, røyser eller flatmarksgraver. Strukturene vil ofte skille seg fra matjord og undergrunn ved at de har annet fyll og konsistens. Ved stor tvil om strukturen er av forhistorisk art kan den snittes for å bekrefte eller avkrefte. Bredde på, og avstand mellom, sjakter blir bestemt av evaluering av undergrunn, prioriteringer og disponibel tid.

Foto 4: Sjakting i dyrket mark som viser bakkeplanering, tatt mot vest.

Undersøkelsen

Det ble sjaktet i omtrent 3 meters bredde der det var dyrket mark. Med unntak av et mindre område var undergrunnen forstyrret av bakkeplanering. Kartfestingen til hulvei idnr. 172277 lå litt lenger nord enn den skulle ved registreringen. Den ble derfor registrert på nytt og lagt inn med ny kartfesting i Askeladden. Vernestatus ble også endret fra *Uavklart* til *Ikke fredet*.

Konklusjon

Det ble ikke funnet noe automatiske fredete kulturminner.